

РУХ НЕПРИЄДНАННЯ У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ

**ОНИЩЕНКО Ю.В.,
слухач II курсу**

**Дипломатична академія України
при МЗС України**

Нова міжнародна ситуація і складний характер проблем сьогодення переконливо доводять, що саме зараз держави світу, як ніколи раніше, відчують потребу у такому міжнародному співробітництві, через яке можна було б забезпечити як власні, так і загальнолюдські інтереси.

В сучасних історичних умовах зростає значення і місце міжнародних організацій і структур універсального, глобального та регіонального характеру, що відігравали і продовжують відігравати активну роль у розвитку системи міжнародних відносин. Зараз чи не найактуальніше завдання – синхронізувати еволюцію їх до вимог побудови постконфронтаційного світу.

Одним з таких впливових світових форумів є Рух Неприєднання. Рух Неприєднання – вагомий фактор у системі міжнародних відносин, одне з важливих явищ сучасного міжнародного життя. Це новий тип організації міждержавного співробітництва, який відрізняється від традиційної структури міжнародних організацій.

Проблематика неприєднання сьогодні дуже актуальна для України. Нейтральна, позаблокова Україна намагається активізувати зусилля, щоб відігравати незалежну роль у міжнародних організаціях, виходячи з свого геополітичного значення, індустріального, інтелектуального та промислового потенціалу, залишаючи за собою право стати членом будь-якої військово-політичної структури, яка прагне стати частиною нової системи загальноєвропейської безпеки¹. Слід усвідомити, що Україна - велика європейська держава, вагомий чинник світової політики і повинна займати належне місце серед впливових країн Європи і світу. На досягнення цього має бути спрямована зовнішньополітична діяльність нашої держави. Виходячи з національних інтересів сформовано зовнішню стратегію, яка інтегрована до загальносвітових та загальноєвропейських тенденцій розвитку і зміцнення міжнародної безпеки.

Питання майбутньої безпеки і зовнішньої орієнтації України, що опинилася між двома блоками, які прагнуть до розширення, сьогодні актуальне як ніколи. Інтереси національної безпеки України та її стратегічна важливість для Заходу потребує надання нашій державі гарантій щодо ймовірного майбутнього членства у західних структурах безпеки чи гарантувати Україні з боку світової спільноти статус постійного нейтралітету, подібно до нейтралітету Австрії чи Туркменістану². Сьогодні однією з найважливіших та наймогутніших структур загальноєвропейської та, мабуть, і трансатлантичної безпеки є НАТО. Саме тому більшість постсоціалістичних країн Центральної та Східної Європи оголосили про своє бажання щодо вступу до Північноатлантичного договору з метою забезпечення своєї незалежності та невходження до сфери впливу Росії. Україна підтримує розширення НАТО як поступовий, еволюційний процес і виступає за активне співробітництво з цією організацією у рамках програми «Партнерство заради миру» та встановлення відносин спеціального партнерства. Підписання 9 липня 1997 року Хартії про особливе партнерство України та НАТО відкриває нові горизонти для співпраці. Проте, незважаючи на позитивне ставлення України до Північноатлантичного блоку, їх тісного співробітництва, керівництво нашої держави поки – що не прийняло рішення щодо подання заяви про вступ України до НАТО. Це пояснюється низкою об'єктивних причин, зокрема, складним економічно-фінансовим станом держави, адже процес вступу до НАТО досить матеріаломісткий і потребує приведення у відповідність до натівських стандартів українських збройних сил та інфраструктури. Українські та західні спеціалісти вважають найбільш реальним терміном вступу нашої країни до НАТО не раніше 2010-2015 років. Тому перед Україною сьогодні постає питання забезпечення свого суверенітету, насамперед, у рамках наявних глобальних міжнародних інституцій, зокрема, таких - як ООН та Рух Неприєднання, найбільших за чисельністю та впливом світових форумів. Україна була серед країн-засновниць ООН і протягом всієї діяльності цієї універсальної організації приймала активну участь у її багатовекторній роботі і сьогодні активно співпрацює з нею у розбудові нового світового устрою, адаптації системи міжнародних відносин до реалій сьогодення³. Ефективність і необхідність участі України в зазначених міжнародних організаціях засвідчило рішення засудження, як з боку ООН, так і РН, безпідставних зазіхань і територіальних претензій Державної Думи РФ на місто Севастополь. Тому на найближчі 15-20 років доктрина неприєднання може стати однією з важливих складових української зовнішньої політики.

З 1995 року Україна започаткувала якісно новий розвиток відносин з Рухом Неприєднання. Запрошення нашої країни в якості гостя для участі у XI-й Конференції Глав держав та урядів країн-учасниць РН стало визнанням обопільної зацікавленості у розбудові взаємовигідних стосунків, а надання Україні статусу спостерігача у Русі підтвердило великий авторитет нашої

держави та її зовнішньополітичного курсу серед членів РН. Водночас, така форма співробітництва не несе за собою ніяких фінансових зобов'язань, не заважатиме інтеграції нашої країни до європейських і трансатлантичних структур.

Участь України в цьому світовому форумі має бути спрямована на взаємодію з його державами-членами в рамках багатосторонньої дипломатії з метою безпосередньої участі у формуванні архітектури світового правопорядку, нового економічного устрою, розширення основ гарантії національної безпеки. Співробітництво України з РН має сприяти реалізації національних інтересів нашої держави, які пов'язані з забезпеченням національної безпеки, захистом політичної незалежності, інтегруванням економіки країни у світове господарство⁴. Після підписання політичних угод з сусідніми державами і відсутності де-юре територіальних претензій до нашої країни саме економічне співробітництво повинне стати одним з пріоритетів у взаємовідносинах України з державами-членами РН.

ПОСИЛАННЯ

¹ Див.: Удовенко Г.Й. Зовнішня політика України: реалії і перспективи //Політика і час. - 1996. - №1.

² Див.: Мацейко Ю.М. Рух Неприєднання в добу великих перемін //Політика і час. - 1995. - №12.

³ Див.: Зленко А.М. Універсальний механізм багатосторонньої дипломатії //Політика і час. - 1995. - №10.

⁴ Див.: Удовенко Г.Й. За розвиток демократії і світового співробітництва //Політика і час. - 1996. - №10.